

Oulu Screener 1.1 toimintakyvyn ja palvelutarpeen selvittämisen apuna

Pia Vähäkangas, TtT, sosiaali- ja terveysjohtaja, erityisasiantuntija

Resident Assessment Instrument (RAI)

- * RAI järjestelmä on hoidon, palvelujen laadun ja kustannustehokkuuden parantamiseksi tehty standardoitu arviointijärjestelmä
- * RAI on kansainvälisesti päteväksi osoitettu
- * Järjestelmä on ensisijaisesti kehitetty hoidon suunnittelun parantamiseksi
- * Suomessa järjestelmä on otettu käyttöön 2000 luvun alussa
- * RAI arviointi perustuu hoitajan tekemään asiakaskohtaiseen toimintakyvyn arviointiin
- * RAI arvioinnit kirjataan RAI ohjelmaan, josta arvioinnit lähetetään kahdesti vuodessa THL:ään
- * THL tuottaa yksikkö/organisaatio/kuntatason RAI tunnuslukuja kunnille
- * RAI ohjelmisto tuottaa asiakas/yksikkötason RAI tietoja käyttäjille

Oulu Screener 1.1 mittari

- * Mittarin kysymykset on poimittu kotihoidon RAI arviointilomakkeesta
- * Kysymysten pohjalta RAI ohjelmisto tuottaa tunnuslukuja, joita käytetään ensisijaisesti asiakkaan toimintakyvyn tason arvioinnissa
- * Oulu Screener mittarin toimivuutta on testattu *Vanhustenhuollon resurssien ja hoidon laadun johtaminen – hankkeessa (Vähäkangas ym. 2012)*
- * ja käyttökelpoisuutta testataan tällä hetkellä laajalla RAI aineistolla – Vähäkangas, Niemelä, Noro (THL)

Oulu Screener 1.1

arviointityypit/seulonta

- * Lakisääteinen sosiaalipalvelujen tarpeen arviointi/muu
- * Eläkettä saavan hoitotuki
- * Omaishoidon tuki
- * Sairaalassa tulotilanne ja ennen uloskirjausta
- * Lyhytaikaishoidossa tulotilanne, ennen uloskirjausta ja seuranta-arviointi
- * Tehostetun palveluasumisen tai laitoshoidon tarpeen arviointi

Oulu Screener 1.1 arvioinnin osa-alueet

- * Arviointitiedot (2)
- * Kognitio (3), kommunikaatio (3), mieliala ja käyttäytyminen (2)
- * Sosiaalinen toiminta (2)
- * Omaisten ja läheisten muodostama tukijärjestelmä (4)
- * Fyysinen toimintakyky (6), pidätyskyky (1)
- * Diagnoosit (3) ja terveydentila (7), lääkitys (3)
- * Ravitsemus (3), ihon kunto (1)
- * Toimintaympäristön arviointi (2)
- * Palvelujen käyttö (3-5, seulonnasta riippuen)
- * Jatkoimenpiteet (1)
- * Tietoja arvioinnista (1)
- * Allekirjoitus (2)

Oulu Screener 1.1 mittarin keskeiset tunnusluvut

- * Kognitio – CPS 0-6
- * Fyysinen suoriutuminen – ADLH 0-6, ADL 0-28
- * Arkiaskareet – IADL 0-21
- * Mieliala – DRS 0-14
- * Terveystilan vakaas/epävakaas – CHESS 0-5
- * MAPLe 1-5 ja 1-15
- * Yksittäiset muuttajat:
  - * Toimintakyvyn muutosta kuvaavat muuttajat
  - * Ravitsemustilan kuvaajat
  - * Omaisverkosto
  - * Yksinäisyys ja fyysinen aktiviteetti

Palveluohjaus

Palvelun tarve

- Ensimmäinen yhteydenotto

Palvelun tarvetta,

- Edellyttää toimintakyvyn arviointia

Ei palvelun tarvetta tai vähäinen tarve

Ohjaus, neuvonta
Tarve loppuu

Tukipalvelut

Kotihoito

Ympäri vuorokautisen hoidon tarve

Muun Hoidon tarve

Kriteerit

Asiakkaan osallistuminen ja oma vastuu, päätöksenteko

Kuntoutumisen mahdollisuus ja kuntoutuminen, arkitoiminnot

Esimerkki RAI:n käyttöalueista

KUSTANNUS-
VAIKUTTAVUUS

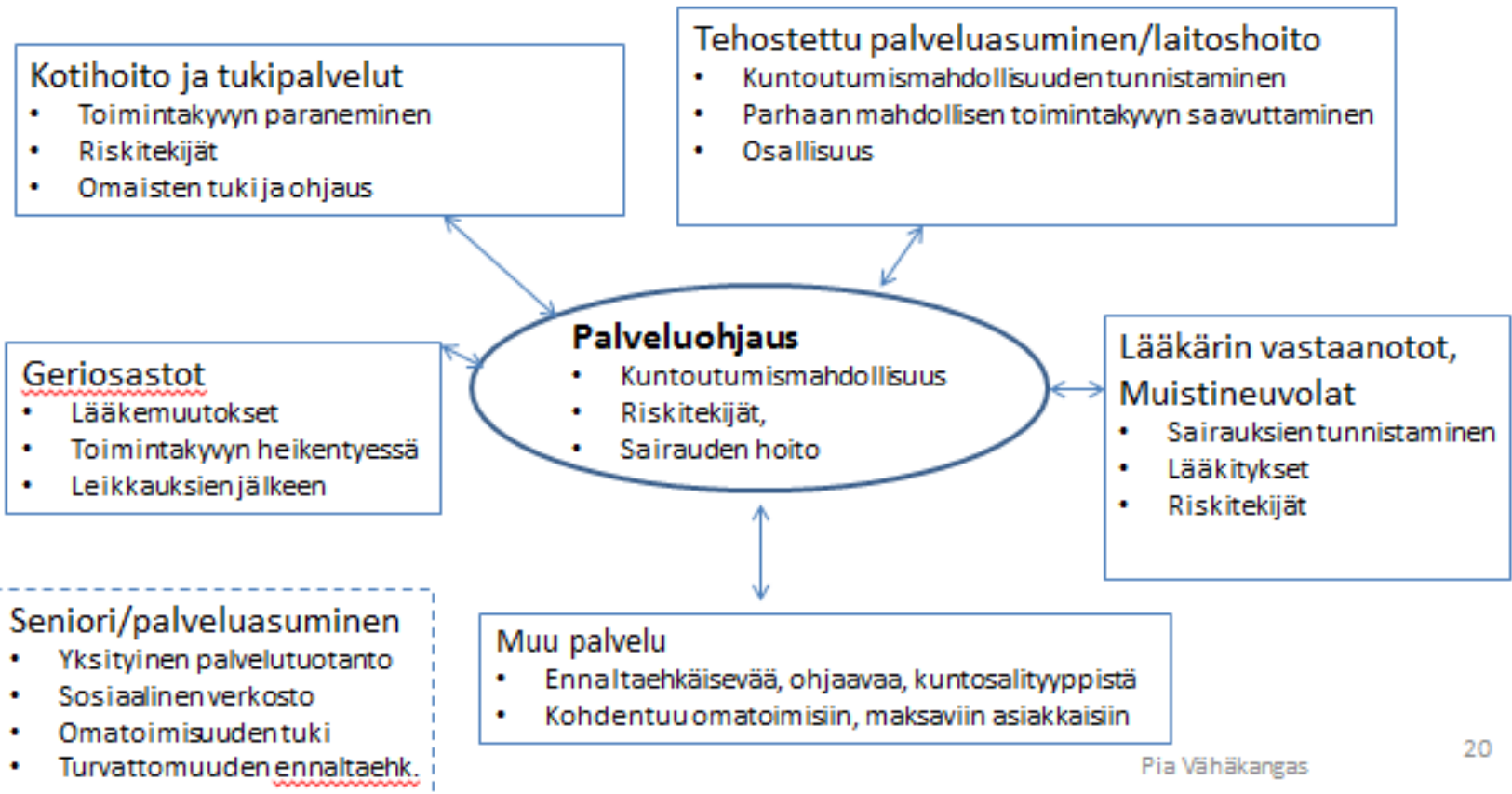
Vanhustenhuollon kuntoutumista edistävä toiminta

Vaativa kuntoutus = äkillisen sairauden jälkeen, esim. aivohalvaus, onnettomuus; kohdejoukkona aikuiset

- Tavoitteena on palauttaa paras mahdollinen toimintakyky, hoito toteutetaan **sairaalassa**

Kuntoutumista edistävä toiminta = ikäihmisen toimintakyvyn paranemista/säilymistä edistävää moniammatillista toimintaa, jota toteutetaan kaikilla ikäihmisen palveluketjun osa-alueilla

- Tavoitteena on saavuttaa paras mahdollinen toimintakyky ja edistää ikäihmisen selviytymistä ja sopeutumista

Asiakkaan toimintakyvyn arviointi ja kuntoutumismahdollisuuden tunnistaminen

Sosiaalinen verkosto

Terveydentila

- Diagnoosit
- Lääkitys
- Tilan vakaus (CHESS)
- Kipu

Kognitio

- CPS 0-6
- Heikentymistä selittävä syy
- Oma osallistuminen

Ravitseminen

- BMI
- Painon lasku
- Syöminen

Mieliala

- DRS
- käytösoireet

Fyysinen suoriutuminen

- ADL, IADL
- Muutos
- Kestävyys ja ulkoilu
- Kaatuilu

Keskeisiä Oulu Screenerin käyttökelpoisuuteen liittyviä asioita

- * Miten laajasti on RAI järjestelmä käytössä kunnassa/hoito- ja palveluketjussa?
- * Millainen on tunnuslukujen käyttö yleisesti kunnassa/RAI osaaminen?
- * Onko hoidon suunnittelun prosessit organisaatioissa määritelty?
- * Onko eri palvelujen tasoille määritelty kriteerit?
- * Hyödynnetäänkö RAI tunnuslukuja hoidon tulosten seurannassa ja arvioinnissa?
- * Millainen on Oulu Screeneriin liittyvä osaamisen taso, mihin mittaria käytetään?

Oulu Screener 1.2 ??

* VAHVUUDET

- * Tuottaa tietoa asiakkaiden toimintakyvyn tasosta
- * Yhteinen kieli RAI järjestelmien kanssa
- * Moniammatillinen yhteinen kieli
- * Lyhyempi kuin kotihoidon RAI
- * Mahdollisuus saada kansallisen tason tunnuslukuja

* KEHITTÄMISTARPEET

- * Seulontatyyppien selkeyttäminen
- * Kysymysten yhdistäminen seulontatyyppeihin
- * Arviointiprosessiin liittyvät asiat
- * Ohjelmistoon liittyvät kehittämistarpeet
- * Kansalliseen RAI vertailutietoon liittyvät haasteet

Kiitos